Ljubica Herceg

02.09.2026. 00:12
Pogledano: 615 puta

Vode Bosne i Hercegovine

Učenici istražuju najvažnije rijeke i jezera Bosne i Hercegovine koristeći zemljopisne karte, uz razvijanje snalaženja u prostoru i svijesti o vrijednosti vodenog bogatstva.

Tags

5. razred - Razredna nastava

Organizacijski oblik nastave

5. razred - Razredna nastava

Vrsta nastavnog procesa

Osnovna vrsta nastave - Redovna nastava

Suradnja škole sa roditeljima i zajednicom te razvoj školskog kolektiva

Aktivnosti sa učenicima

Trajanje

45 min

Oblasti

Društveno-humanističko područje

Predmet

Priroda i društvo

Ključne kompetencije

Građanska kompetencija

Ciljevi i ishodi učenja i poučavanja

Cilj: Upoznati najvažnije vode Bosne i Hercegovine.

Ishodi učenja i poučavanja:
Učenik/učenica:

- snalazi se na zemljopisnoj karti
- istražuje i uspoređuje vodeno bogatstvo Bosne i Hercegovine
- prepoznaje vrijednost rijeka i jezera

Detaljan opis realizacije

Aktivnost 1 – Ponavljanje znanja o vodama

Učenici čitaju odgovor na pitanje iz domaćeg uratka: Što znači da je voda izvor života? Kroz zajednički razgovor ponavlja se znanje o vodama. Zašto se kaže da je voda bogatstvo? Kako se dijele vode? Što su vode tekućice? Koje vode se ubrajaju u tekućice? Što su vode stajaćice? Koje vode se ubrajaju u stajaćice? Ima li tekućica i stajaćica u zavičaju u kojem učenici žive? Koje? Kojom se bojom na zemljopisnoj karti označavaju vode? Učenici traže na svojim zemljopisnim kartama rijeke koje su im poznate.

Aktivnost 2 – Vode Bosne i Hercegovine

U određivanju i objašnjavanju novih pojmova uključeni su učenici, izlazeći jedan po jedan, pokazuju na velikoj zemljopisnoj karti sadržaje, a ostali učenici na svojim zemljopisnim kartama jer su pri obradi reljefnih obilježja upoznali rijeke. Bosna i Hercegovina je gorovita zemlja, bogata rijekama i jezerima. Većina rijeka se ulijeva u Savu, a jedna u Jadransko more. Rijeka Sava je velika, jednim dijelom pripada Bosni i Hercegovini. Mirna je, jednim dijelom plovna. Ulijeva se u rijeku Dunav. Una izvire u Republici Hrvatskoj, ispod planine Dinare. Jednim dijelom je granična, a drugim protječe kroz Bosnu i Hercegovinu. U gornjem i srednjem toku je planinska, a u donjem je mirna i tiha. Kod Bosanske Dubice napušta Bosnu i Hercegovinu, a kod Jasenovca se ulijeva u Savu. Vrbas je planinska rijeka. Izvire ispod planine Vranice, protječe kroz Lijevče polje i kod Srpca se ulijeva u Savu. Pritoka joj je Pliva (vodopad u Jajcu). Bosna izvire ispod planine Igman. Nastaje iz više većih i manjih vrela. Kod Bosanskog Šamca se ulijeva u Savu. Lijeve pritoke su Lašva i Usora, a desne Krivaja i Spreča. Neretva izvire ispod planine Lebršnik a ulijeva se u Jadransko more. Pritoke su: Rama, Drežanka, Buna, Trebižat, Bregava, Krupa… Drina je najduža rijeka u Bosni i Hercegovini. Nastala je od rječica Tare i Pive koje izviru u Crnoj Gori. Kod Bosanske Rače se ulijeva u Savu. Rijeka čija voda ponire i čiji se tok gubi s površine, pa se ponovo javlja, naziva se ponornica (Trebišnjica, Šujica, Tihaljina). Prirodna jezera je stvorila priroda: Blidinje jezero, Kukavičije (Lupoglavsko), na Treskavici su Veliko i Crno jezero, na Zelengori Gorske oči, na Prenju Boračko jezero, na rijeci Plivi Plivsko jezero, na Vranici Prokoško jezero i na Šatoru Šatorsko jezero. Umjetna

jezera su nastala radom čovjeka, služe za opskrbljivanje: hidroelektrana, industrije i stanovništva. Najvažnija su: Buško blato (u Livanjskom polju), Jablaničko jezero (na Neretvi), Modračko jezero (kod Tuzle) i Bilećko jezero (kod Bileće).

Aktivnost 3 – Sažimanje gradiva

Sažimanje obrađenog gradiva provodi se metodom razgovora uz uporabu plana ploče.

Aktivnost 4 – Individualni rad i provjera u paru

Uz prethodno objašnjenje učenici individualno rješavaju RL, a zatim točnost rješenja provjere u paru.

Aktivnost 5 – Igra: Vode u Bosni i Hercegovini

U košari se nalaze presavijeni papirići s napisanim imenima voda Bosne i Hercegovine i izvan Bosne i Hercegovine. Po jedan učenik izlazi pred ploču i izvlači papirić. Samo papirić s imenom vode u Bosni i Hercegovini pričvršćuju na bijeloj ploči ispod naslova Vode Bosne i Hercegovine.

Potrebni resursi

- Velika zemljopisna karta
- Pokazivač
- Male zemljopisne karte
- Slijepa karta
- Ploča, kreda
- Radni listovi (RL)
- Košara, papirići
- Bijela ploča, magnetići

Praćenje i procjenjivanje

/

Ideje za domaće zadaće (nastavak aktivnosti) i uključivanje roditelja

Učenici su dobili slijepe karte s označenim vodama u Bosni i Hercegovini. Zadatak je da podebljaju ili oboje plavom bojom vode koje su se učile tijekom sata

Savjeti za druge nastavnike/ce kod realizacije ove lekcije/teme

/

Metode i tehnike

Metoda rada na tekstu

Metoda usmenog izlaganja

Metoda demonstracije

Collections

Mirovna pedagogija: kompendijum priprema za čas

Priprema za čas - Osnovna škola